

Re

J. L. Brown Jr.

Nicholas Brown
bought in Boston Mass^{ts}
Dec 1854
at the Fair
of the
Anti-Slavery
Society
held in
Winter St.

Louisa D. Sharpe Metcalf
bought Oct. 1910

This book is the gift of
Louisa Dexter Sharpe Metcalf

John Carter Brown
Library
Brown University

Regulac of Pope Sixtus IV

Promulgated 2 October & 21 December 1471.

Not in Haie or Proctor.

Printed by Andre Koberger at Nuremberg

Type set in hand by Gersdorff for Typographus

Type 110

plates 260-261

ES

many by having books brought to Rome from all parts of Europe. He died August 13, 1484.

Respecting some acts of his life there appears to be some difference of opinion among biographers and historians. Many details may be found in the Biographie Universelle, Tschornes' Memoirs of the House of Medici, Cave's Historia Literaria (vol. II. p. 187 of his Dissertationes Tres); and Gold's Series Romanorum Pontificum page 291 (of which there is a copy in Harvard College Library which once belonged to the Knights Hospitallers of Malta); also in Rankin's History of the Popes &c. &c.

The want of books on bibliography prevents me from

the oldest printed book I have seen. It is not found in the catalogues of some of the most valuable libraries in Europe. I find no mention of it in the sale catalogues of any curious collectors of rare books and cannot tell how much it might be valued by the antiquaries who are in the habit of collecting such scarce works.

This book was published probably twelve years before the birth of Martin Luther; and of course while the Roman Catholic Religion was the prevalent one; before any innovations or reformation had been made upon the power of the Pope by the Reformation;— and twenty one years

Re

Harvard College Library, May, 1893.

Mrs. M. W. Chapman,

The Regulae of Pope Sixtus IV is not a copy of the edition referred to by Mr. R. D. Webb in his citation from Brunet on the blank leaf at the beginning of the book. In that edition the word which is spelt domini, in the second line from the beginning of the book in this edition, is abridged to dr̄i, the word domi is spelt domini, and we find III in the place of the word quanti in the third line &c. Neither do I find in any bibliographical work with which I am acquainted distinct and un-

one mentioned in Pargyrol. IX page 278, where
the title is given, and the words are added "Ed.
lectio nostra. Editio diversa; an Romae impedita?"

It was probably printed however in 1471 if we judge
from the character of the type, paper, paper, paper, &c
and from the fact that the work relates to the revenues &
principles by which he proposed to govern his sub.
jects while he was in the Papal chair. Still, I
know no way, by means of books in this country, of
determining precisely when or where it was printed.
It is evidently a very rare book, much rarer
than the one alluded to by Mr Webb. With the
exception of Gordon which accompanies it, it is

Harvard College Library, May, 1843.

Mrs. M. W. Chapman,

The Regulae of Pope Sixtus IV is not a copy of the edition referred to by Mr. R. D. Webb in his citation from Brunet on the blank leaf at the beginning of the book. In that edition the word which is spelt domini, in the second line from the beginning of the book in this edition, is abridged to di, the word domi is spelt domini, and we find III in the place of the word quanti in the third line &c. Neither do I find in any bibliographical work with which I am acquainted distinct and un-

It is not found
the oldest printed book I have seen. It is not valuable in
of some of the most valuable li-
braries in Europe. I find no mention of it in the
Sale Catalogues of any curious collections of rare
books and cannot tell how much it might be
valued by the antiquaries who are in the habit
of collecting such scarce works, probably twelve
year before the birth of Martin Luther; and of
course while the Roman Catholic Religion was
the prevalent one; before any encroachments of the
Reformation, - would be valued. It is
interesting and valuable as illustrating
the papal power at that time.
Francis de la Rovere, by which he
with the 9th 1271. These Regulations, by which he
proposed to govern himself in office during his ad-
ministration, were adopted the next day and
published on the 27th of the same month. The
two early effects of his administration were
ecclesiastical reform and the war against the
Turks. He was eminent for his talents and lab-
ors. He laid a foundation for the Vatican li-

rary by having books brought to Rome from all
parts of Europe. He died August 13, 1484.

Respecting some acts of his life there appears
to be some difference of opinion among biographers
and historians. Many details may be found
in the Biographie Universelle, Tompon's Memoirs
of the House of Medici; Cases' Historia Literaria
vol. II. p. 187 of his Disputationes Tres; and Cobb's
Series Romanorum Pontificum page 291 (of which
there is a copy in Harvard College Library which
once belonged to the Knights Hospitallers of Malta);
also in Camus' History of the Popes &c. &c.

The want of books on bibliography prevents me from
giving as many details as I might otherwise, but
what I have said shows the work to be curious and
valuable.

Yours respectfully,

John L. Sibley.

Assistant Librarian in Harvard Univ^y

P.S. Since writing the preceding notice, two books from the late Bro.
Dr. Greenwood's collection have been added to Harvard Coll. Lib^y; one
a Theoria Doctrinae printed in 1472 or earlier, described in Sabin's
index page 105, & also printed at Rome in 1470, perhaps commenced
in 1469, edited by Campanus. They are the oldest printed books
belonging to Harvard College Library
J. L. S.

"Premier et tres rare edition des taxes
de la Chancellerie romaine." - Brunet

These regulations of the Roman
Chancery under Pope Sixtus IV. were
printed at Rome in the year 1471,
within 21 years after the invention
of printing. All books of so early
a date as the present are valued
by collectors and are seldom to
be met with. I have had this one
many years. Like all very early
books, it has no title page, paging, or
catch words. The imprint is at

the end

R. D. Webb

Dublin

Ireland

11th mo. 1862.

Regule ordinaciones & constituciones cancel
larie Sanctissimi domini nostri domini Sixti
diuina prouidencia Pape quarti scripte & cor
recte in Cancellaria Apostolica

Sanctissimus in xpristo pater & do-
minus noster dñs Sixtus diuina p
uidēcia Pape q̄rt⁹ suoz p̄decessoz
refugijs iherendo normā & ordinē
gerendis dare volens i crastinum assumptōis
sue ad sūmi apostolatus apicē videlicz die de-
cima mensis Augusti anni a natiuitate domi-
ni .M. cccc. lxxi. Reseruacōes cōstitutōes & re-
gulas infra scriptas fecit quas etiā extunc suo
tēpe duraturas obseruari voluit & q̄s de eius
mandato &c

Mos Roderic⁹ miseracōe diuina sancti Ni-
colai in Carceretulliano Diacon⁹ Cardinalis
sancte Romane ecclesie Vicecancellarius die
vice sima septima eiusdem mensis in Cancellaria
Apostolica fecimus publicari

In primis refnacōes fecit similes que in con-
stitutōe felicis recordacōis Benedicti Pape
.xxij. que incipit Ad regimē cōtinēt & illas
locum habere voluit Etiam si officiales in ea-
dem constitutione expressi apostolice sedis of-
ficiales ante obitum eoz esse desierint quo ad
beneficia que tempore quo officiales erant ob

tinuerāt Ac ſeruauit bñficia que p̄ conſtituti
onē piē meōrie Jo· pape· xxij· q̄ incipit Exce
crabilis vacant ul̄ vacare cōtigent

Item ſeruauit ſpecialiter omēs eccleſias
eciā Patriarchales Archiepiſcopales Epiſ
copales necnō omnia monaſteria viroz valo
rem ducentoz florenoz auri cōmū extimati
one excedentia quocienſcūq̄ illis vti voluerit

Item ſeruauit generalit̄ diſpoſicioni ſue
cū dignitates maiores poſt pontificales in
Cathedralibus & Metropolitanis ac p̄ncipa
les in collegatis eccleſijs valorem decem floze
noz auri cōmū extimatiōe excedētes Necnō
prioratus p̄poſituras & p̄poſitatus ac alias
dignitates commentuales & p̄ceptorias gene
rales ordinū quorūcūq̄ ſz nō miliciarū Necnō
quecumq̄ bñficia que ſui & ſancte Romane
eccleſie inuentū tunc qui erūt ſuo tempore Car
dinalium familiares cōtinue cōmenſales obti
nent et impoſtey obtinebūt eozum familiari
tate durate et in quibus ſeu ad queuis eis com
petit aut cōpetent etiam ſi ab ipſa familiari
tate per obitum Cardinalium eozundem vel
alias receſſerint

Item reſeruauit generaliter omnia beneficia
eccleſiaſtica quorūcūq̄ Collectorū & vnicorū
in quocūq̄ ciuitate ul̄ dioceſi qui ſuo tempore

eorum officia exercuerunt Succollectorū fructuum & puentū Camere apostolice debitorum illa videlicet bñficia dñtaxat que durate eorū officio obtinuerit et in quibus seu ad quos tunc eis competerit

Item seruauit omnia bñficia ecclesiastica quorūcumq; curialium quos dum Curia Romane de loco ad locū transferatur eam sequēdo cedere cōtingent et in quouis loco quantūcumq; etiā a dicta Curia remoto

Item reseruauit omnia beneficia Cubiculariorum & cursorū suorum

Item reseruauit dispositioni sue generaliter quoscumq; canonicatus & pñendas ac dignitates psonatus & officia in Basilica pñcipis apostolorū et sancti iohānis Lateranensis ac beate Marie maioris de vrbe ecclesijs necnon ad collationē prouisionē presentationem seu quous alia dispositionē sancte Romane ecclesie Cardinalium a Romana curia absentium ratione suorum episcopatuū Cardinalatus et in eorum cardinalatibus ecclesiarū & titulorum spectantia quādiu absentia sua durauerit Canonica tus & pñendas dignitates personarū administrationes vñ officia ceteraq; bñficia ecclesiastica cum cura vñ sine cura vacantia et mantea vacatura tam in eadem vrbe q̄ in ecclesijs Ci

nitatibus & diocesis dictorum episcopatum cum
sistencia ac decreuit

Item voluit quod concessa per predecessorem suum
et de eius mandato expediant in forma rationi
congruit ut est moris

Item declaravit omnem & singularium ecclesiarum
Cathedralium & monasteriorum punitiones quas
prefatus dominus Paulus antecessor ordinationi
et dispositioni sue. Necnon omnia & singula bene-
ficia ecclesiastica que dictus predecessor etiam pre-
fate dispositioni cum interpositione decreti re-
servauerat. que quidem ecclesie et monasteria
necnon sic reservata beneficia. tempore obitus
dicti predecessoris vacabant. aut ecclesie et mo-
nasteria huiusmodi sic commendata vel eis admi-
nistratores deputati non fuissent etiam tunc
vacassent remansissent & remanere per huiusmodi
reservacionem & decretum affecta. Nullumque de illis
propter Romanum pontificem ea vice se intrinsece
vel disponere potuisse sine posse quoquomodo
deveniens irritum & inane si secus & illis attemp-
tatum forsitan erat tunc vel impostez contigerit
attemptrari

Item invocavit quascumque expectativas que
in aliquo sui parte sunt sortite effectum ac revalida
concessionem collationum mutationes eas
quomodolibet concernentes. Necnon alias que super

quibus per Cancellariam apostolicam littere in forma
solita expediri consueverunt reservationes de quibus
nisi etiam patriarchalibus Metropolitanis & alijs
Cathedralibus ecclesijs ac monasterijs & bene-
ficijs vacaturis cum mandatis de providendo de
extremis inde secutis per dictum Paulum prede-
cessorem in favore quorumcumque & quibuscumque
Etiam si sint sancte Romane ecclesie Cardina-
les concessas & factas ac facultates nomi-
nandi refuandi ac conferendi prerogativas & in-
dulta que circa gratias & reservationes huiusmodi
ab eodem predecessore emanarunt quo ad ea
in quibus nondum sortite sunt effectum

Item rationalibus suadetibus causis ipse do-
minus noster uniones annexiones et incorporatio-
nes de quibusvis Cathedralibus necnon alijs
ecclesijs ac monasterijs dignitatibus personati-
bus officijs ac beneficijs et locis ecclesiasticis
qualiacumque fuerit invicem vel alijs ecclesijs
monasterijs mens dignitatibus personati-
bus officijs beneficijs & locis quomolibet apostolica vel
alia quavis auctoritate factas que summi sor-
tite non sunt effectum ac quecumque concessiones &
mandata super unionibus annexionibus & incor-
porationibus taliter factis revocavit cassavit
et irritavit nulliusque decrevit existere firmitatis
nec alicui quascumque clausulas vel adiectiones

in quibus suis aplicis etiā qui mōtu p̄po aut
ex certa scientia p̄cesserāt et emanauerant l̄is
quolibet cōtentas adūsus r̄uocationē cessatio
nem & irritacōem huiōi voluit aliq̄tenus suf
fragari v̄mōmbo ānexiōmbo in cōrpatiōmbo
in fauorē sancte romāe ecclesie Cardinaliū q̄s
in suo robore p̄manere volum? et i hijs omibō
dumtaxat exceptis

Item predict? dñs noster om̄s & singlas
ab ipso paulo p̄decessore iſra ānum ante diē
obitus eius dē concessas gratie n̄l iusticie litte
ras temp̄ibo debitis romanorum executoribō
non presentatas oīno r̄ualidant et in statum
p̄stimum quoad videlicet ante fuerant et eos
p̄ quibō crant obtente quo ad hoc plenarie re
stituit ac decreuit p̄ executores predictos v̄l
ab eis subdelegādos p̄inde ab ip̄az executiōz
p̄cedi posse & debere ac si executio huiōi ten
poribō predictis incōmata fuisset

Item reuocauit quascumq; facultates cō
cessas quibus suis Priarchis Archiepiscopis
Episcopis et alijs prelatis & p̄sonis necnon
ap̄lice sedis nūccijs ac fructuū & p̄uentum
camere ap̄lice debitorū collectoribō dē disp̄ē
sando cū quibus suis p̄sonis sup̄ m̄rimōmbo cō
tracto v̄l cōf̄hendo in ḡdu p̄hibito ac sup̄
nataliū & etatis s̄fectibō et de i cōpatibilibō

eccl'asticis bñficijs in finit' r'itendis. nec non
de notarijs publicis creādis ac alias p'missis
officia ipsorū nūctioꝝ & collectorū directe non
concernētes quo ad omnia in quib' facultates
ipse non sūt sortite effectum. etiam si nūctijs
eisdem dicte sedis legatis de latere cōpetens
fuerit cōcessa potestas.

Item ut in aplicis lris cōmittendi crimē
falsi p' ampl' occasio tollat' voluit statuit &
ordinauit q' in antea dictiones numerales q'
in dictis lris ante kalend' Nonas & yd' ime-
diate p' omi cōsueuerūt p' litteras & sillabas ex-
tense scribant' et ille ex p'fatis litteris in quib'
hui' d' ictioēs aliter scripte fuerint ad bullia-
riam non mittantur

Item voluit q' de cōcurrentib' sup' vacan-
tibus seu certomodo vacaturis beneficijs illis
quib' gratie motu p'p'o cōcedunt' ceteris fili
motu g'rias non habentib' alias graduati nō
g' duatis et inter graduatos magis g' duati. ac
inter equaliter g' duatos prius graduati. nec
non colorato titulo possesores non possesō-
ribus. et int' p'sonas alias in curia p'sentes ab
ea absentib'. ac inter p'sentes non beneficiati
beneficiatis. et filr' inter absentes et ceteris pa-
ribus oriū dus non oriūdo. et diocesanis non
diocesano. In aliquis v'o singli qui p'ri' ap'os

tolicas & sup lras eorū cōsecutorū ibi p̄sentānē
rint alijs in ipōz de quibz agi cōtingit bene
ficiozū asscutione p̄ferant.

Item ne p̄ vanas que p̄ cōmissionibz hā
bendis in causis plerumq; sunt suggestiones
iusticia possinat. Idem dñs noster decreuit
et declaravit sue in renōis fore q; demceps p̄
quācumq; signaturā seu cōcessionē p̄ cōmissi
onibz huiōi p̄ sanctitatē suā v̄l eius mādato
faciendam nullum ius sibi q̄situm quomodo
libet tollatur.

Item q; p̄nisiōēs aut cōcessiones v̄l mā
data de p̄uidendo v̄ cathedra lū ecclesia p̄ ca
nonicatis & p̄bendis que p̄ quibusvis p̄so
nis si xiiij sue etatis ānum non compleverint
quolibet emanaverint nisi eis q; illos in iōri
etate rep̄ire possint p̄ sedem ap̄licam specia
liter cōcessum fuerit. et quecumq; impetratio
nes de canonicatis & p̄bendis in collegatis
ecclesijs si impetrātes miores. x. ānis fuerunt
et de hoc in impetracōibz huiōi exp̄ssa mentio
non fuit nullū sint roboris v̄l momenti et ha
beant p̄sus pro infectis.

Item voluit q; si quis in infirmitate consti
tutus r̄signaverit aliquod beneficium siue sim
pliciter siue ex causa p̄mirationis et postea
infra. xx. dies de ipsa infirmitate decesserit ac

ipsū beneficiū conferat p̄ r̄signacōez factam
collacō hui⁹mōi nulla sit ip̄m q̄ b̄nificiū nihil
ominus p̄r obitū vacare censeat.

Item voluit q̄ si cōtingat ip̄m alicui p̄soē
de parochiali ecclia p̄videri n̄l graciā expec
tatiuā cōcedere nisi dicta p̄sona m̄telligat &
itelligibiliter loquat̄ ydeoma loci vbi ecclia h̄
modi cōsistit p̄uisio seu mādātū & gracia de
sup̄ quo ad prochialem ecclia nullius sit robo
ris vel momenti.

Item si quis supplicauerit sibi de beneficio
quocūq̄ tamq̄z p̄ obitū alicui⁹ licz tūc v̄nētis
vacāte p̄videri & postea p̄ obitū ei⁹ vacet p̄
uisio dicto supplicati p̄ obitū hui⁹mōi denuo
facienda nulli⁹ sit roboris n̄l momēti.

Item voluit q̄ petētes beneficia ecclesiasti
ca alijs v̄niri teneant̄ exp̄mere v̄z valozē se
cundū comunē extimationē tam beneficij v̄nir
endi q̄z illi⁹ cui v̄niri petit̄. Alioqui v̄nio non
valeat & semper in v̄mombz cōmissio fiat ad
partes vocatis quoz̄ interest̄ ydē voluit obser
uari i cōfirmacōibz v̄monū factaz.

Item de medicātibz qui ad alios ordinēs
transferunt p̄ tempe voluit cōstitutōnē felicis
Recordacōis Martini pape v̄ p̄decessoris
sui desup̄ factā & in libro Cancellarie scriptā
firmiter obseruari.

Item declarauit idem dominus noster quod libra Turonen. paruorum & florensis auri de Camera pro equali valore in contentibus libris & Camera apostolicas computari & extimari debeat.

Item prefatus dominus noster papa voluit decreuit et ordinauit quod quocumque decesserint gratie & mandata etiam motu proprio & cum derogatione huiusmodi constitutionis que ab eo per quibuslibet personis emanauerint de prouidendo eis de quibuslibet beneficiis vacaturis per promotionem quorumcumque ad ecclesiarum & monasteriorum regimia si huiusmodi decessiones & mandata die promotionis promouendorum ipsorum precesserint. Necnon quascumque collationes & provisiones pro tempore faciendas de premissis ac quibuslibet alijs ecclesiasticis beneficiis secularibus et regularibus que per promouendos uel assumendos ad quascumque prelaturas inter illas vacacionum & huiusmodi promotionum uel assumptionum tempora simpliciter uel ex causa permutationis ubicumque resignari uel alias dimitti contigerint cum inde secutis pro tempore sint cassa & irrita nulliusque roboris uel momenti.

Item voluit statuit & ordinauit idem dominus noster quod indices in Romana curia deputati pro tempore etiam si sint sancte Romane ecclesie Cardinales causarum palatii apud Auditores uel alij quicumque non iuxta supplicationum signatarum

sup̄ q̄busuis impetracōibz n̄ concessiōibz nisi
sint commissiōes iusticiā cōmētes pplacet ul̄
per sancte Ro. ecclesie vicecancellariū iuxta fa-
cultatē sup̄ hoc sibi concessam signati sed iuxta
litteraz sup̄ eis impetratiōibz & concessiōibz
cōfectaz tenores & formas iudicare debet Et
si littere ip̄e miq̄ bene p̄ p̄occupationē n̄ alias
exp̄dire rep̄nāt ad illoz quoz int̄ est instāci-
am ad aplicaz Cancellariā remitti poterūt p̄
eius officiales quibz huiusmōi tenores & for-
mas p̄stringē d̄uenit ad formas r̄ducēde.

Item attendes idē d̄ns noster q̄ sup̄ ha-
bendis de Cancellaria aplicā regulis & Con-
stitutōibz mibi descriptis faciat p̄ illos qui i
Ro. curia indiguerint ad ip̄am Cācellariā
r̄curfus d̄ingi potest Nec cōsultū foret q̄ sup̄
earū d̄ regulaz & cōstitutōm q̄s iuxta occur-
rentiū varietatē causaz & negotioz aliquoci-
ens imitari cōuenit p̄bando tenore ul̄ effectu
testiū plerūq̄ tenace desup̄ memoriā nō habē-
tium dispositōibz stari deberet voluit statuit
et ordinavit q̄ demceps quilibz ex Auditori-
bus causaz pallacy aplici & alijs etiā si sc̄te
Romane ecclesie Cardinales sint in ip̄a Cu-
ria p̄ tempe deputatis auctoritate aplicā iu-
dicibz etiā in causis actu p̄ndētibz sup̄ huius-
modi tenore vel effectu p̄bando d̄taxat fiet

fidemq; adhibeat cedule sine scripture desup
a duobo de maiori parocq; bāda fit a tergo si
gnate & etiā duobo alijs lrāz aplicaz Abre
natoribo i ipā Cancellaria a scultare & domi
vicecācellarij seu dictā Cancellariā rēgis ma
nu subscripte ut est moris. Quicq; aut sequē
fieri cōtigerit nulli? sit roboris ul' momētū.

Item Idem domi? noster litium succindē
cupiens amfract? & ne noui collitigātibo ade
uersarij dent' puidere voluit statuit & ordina
uit q' quoties deinceps aliquē sup quouis ec
clesiastico beneficio collitigātē i iure nē ad jus
si qd forsit an eius adūsario in dicto beneficio
cōpetitūe surrogari cōcesserit dūmodo p'fat?
collitigans i dicto bñfitio intrusus nō sit nec
super eo cōt' dictū adūsariū postq; illud p' tri
ennium pacifice possidentis tunc mora fuerit
alioz quarūlibz de p'misso iure sine tūc vacz
vel cū vacauerit impetrationes infra mēsem an
concessionem huiōi facte nullius sint roboris
vel momētū.

Item voluit & ordinauit q' omīs g'cie q's
de quibusuis ecclesiasticis beneficijs eum cura sine
sine cura scl' an'bo ac regularibo p' obitū quaz
cū q' p'sonarū nacātibo manea fecerit nullius
roboris ul' momētū sint nisi p' obitū & āte da
tam g'ciarū huimōi tātū t'pō effluxerit q' i ceteri

vacationes ipse de locis in quibus persone predictae
decesserint ad eiusdem domini nostri noticiam verifimiliter
potuerunt peruenisse.

Item quod omnes & singule causarum commissioes
quas in antea fieri contingit obtentu vel occasione
ne concessionum duntaxat applicarum de beneficiis
ecclesiasticis gratiarum super quibus apostolice littere con-
fecte non fuerint ac processus desuper habendi nulli
sint roboris vel momenti.

Item voluit quod impetrans beneficium vacans
per obitum familiaris alicuius Cardinalis teneat
exprimere nomen & titulum ipsius Cardinalis & si
ille in Curia fuerit eius ad id accedat assensus
alias desuper gratia sit nulla et idem suum voluit
etiam si dicti familiares ipsorum Cardinalium famili-
ares esse desierint seu ad aliorum Cardinalium fa-
miliaritatem similem transferantur quo ad beneficia que
durante familiaritate ipsorum obtinuerunt & in quibus
ipsa ipsorum familiaritate durante eis competere
rit ita quod quo ad illa Cardinales quorum prius fa-
miliares fuerunt habebunt adhibere consensum.

Item Cardinales sancte Romanorum ecclesie assidue
assistant summo pontifici & prout debent spect-
aliter prerogativis & privilegiis gaudere. **Idem. S.**
D. M. extunc concedit ipsis Cardinalibus plenam
et liberam dispositionem omnium beneficiorum ad collationes
pensionem presentationes electiones seu quosvis

alias dispositiones suas diuictim uel diuifim.
quolibz & quocūq; iure uel titulo ſpectāt ac
uoluit q; expectatiue grē ſpeciales reſuacioēs
mādata de uimēdo & quauis alie diſpoſicio
nes ac regule Cācellarie dignitatū pncipaliū
aliozūq; bñficōz & iam familiarū Cardinaliū
Ro. pontificū ſeu eozū aut dicte ſedis offici
alium ſeu alias quouif mō reſuacōes genēales
ſiue ſpēales cōtinētes ſiue inducētes cōſtitucō
nem & pcedētū immouātes aut alias quōlibet
affecta facient ad dicta bñficia nullaten⁹ ſe ex
tendāt Sed de ipſis libere Cardinales ſoli di
ſponant pterq; deuacāt in Curia de quibus
eidem. **S**. d. n. nemi puidēbit niſi de expſſo
cōſenſu ipſi⁹ Cardinalis ordinarj ſeu cōmē
datorj ſtatuit q; quo ad beneficia familiarū
cardialiū eozū etiā ſi officiales Curie fuerūt
de cōſenſu Cardinal' eoz & nō alit per eundē
S. d. n. cōſerāt ac decreuit irritū & inane. Itē
dñs noſter ut in pbi lites exqrentiū mot⁹ re
pmať uoluit ſtatuit & ordinauit q; quicūq;
beneficiū eccl'iaſticū tūc p annū imediate pce
dētem pacifice poſſeſſū & q; certo mō vacare
pretēdit & denceps iptrauerit nomē gradū &
nobilitatē poſſeſſoris ei⁹dem & quot ānis ipe
illud poſſedit & ſpecificā & definitā ex qua
clare conſtare poterit q; nullū ipi poſſeſſori in

dicto beneficio jus copn tat causam in h2 modi
impetratione expmre & extuc infra sex mese
ipm possessore ad iudiciu euocari face caus aq
desup infra anu vs q ad sententia difinitiaz
includine psequi debeat & teneat alioquin im
petracō pdicta & qcuqz inde secuta nulli2 ex
stat firmitatis & idem impetrans de damms
et inter esse possessore pdctm ppterea cōtigē
tibo ei satis facere. Et possessorem ipm iniuste
fruoie ac indebite molestasse repert2 extitent
quiquaginta florenoz auri psolue Camere a
postolice sit astrict2 nec ali2 qua premisse na
cacōnis mod2 etiā p litteras si neut aut surro
gacōis ut alias sibi quo ad hoc vt huius mōi
beneficiū ea vice cōsequi ut ob tinē valeat quō
libet suffraget illudq nullaten2 i ātea litigio
sum ppterea censeat.

Item statuit & ordinavit. Idem domin2
noster q si qui qcuqz eccl'astica bñficia qua
liacūqz sint abs qz simoniaco ingressu ex apo
stolica ut ordinaria collacōne aut electiōe &
electionis h2mōi cōfirmacōe seu pntacōe et in
stitucōne illoz ad quos bñfitioz h2mōi colla
tio & pmissio electio pntacō seu quis alia di
spoficio pmet per triennū pacifice possederit
dūmodo i beneficijs h2mōi seu dispoficōi apo
stolice ex aliqua rebuatiōe generali in corpe

6
quoniam non dicitur agitari nisi a te diffinitiva
sententia liceat appellare nec appellatio si fuerit
emissa debet admitti nisi ab interlocutoria que
vim habeat diffinitive vel a generalis mitem con
cernente negocium principale quod non possit per appel
lationem a diffinitiva sententia reparari. Nullaque
cause appellationum huiusmodi committantur nisi in
commissione exprimat quod interlocutoria vim dif
finitive habeat vel generalis ac tale quod in appella
tione a diffinitiva non valeat reparari. alioquin
appellationes & commissiones ipso iure & quicquid
inde secutum fuerit sint nulli & roboris vel momen
ti Commissionibus appellationum iam iudicio pre
sentatis & exhibitis in suo robore permanentibus in
quibus latis super eis de sententiis scilicet vel ulterius
ab eis non liceat appellare. Appellantes vero &
appellationes etiam ab interlocutionis & generalibus
huiusmodi suo vel alterius nomine persequentes si
succubierint ultra expensas & damna ad que re
sarcienda de iure condemnati compelluntur. xx. floren
torum auri pena mulctentur.

Item statuit & ordinavit quod in commissionibus
de iusticia etiam consistorialibus per eum seu de eius
mandato vel auctoritate in causis in quibus con
clusum existat ipso iure concedendis etiam si in eis
de conclusione huiusmodi implicite vel explicite
mentio facta fuerit nihil valeat esse concessum

juris causa reuata fuerint se non intruserint
sup eis & talit' possess' nequeat molestari n' nō
impetratioēs qualibz de bñficijs iphis sic pos
sess' factās irritas & inanes cēseri debere & cret'
āniquas lites sup ill' motas peit' extinguedo.

Item idem dñs n'r statuit & ordinavit qd
quecūq; beneficia eccl'astica siue in Ro' curia
siue ext' eam resignata n' de illis facte resigna
tiones si in Ro' curia infra sex mēses & si ext'
dictā curiā facte sunt infra mēsem ext'c ipa be
nificia cōsistūt publicata & possessio illoz ab
eis quos id contingit petita fuerit si resignantes
illa p' modū in eoz dē resignatoz possessione
decesserit nō p' resignatiōē sed p' obitū h' mōi
vacare censeat Collacōes quoq; de ill' tam
quam p' resignatiōē vacātibz facte & inde se
cute cōstitutōes vero de illis tam q' per posses
sozem p'dictū p'pterea cōtingentibz ei satisfacē
et si possess' soze ipm iuste ac m'debite molestas
se reperit' extiterit seu per hās surrogacōis vt
huius mōi beneficiū consequi v'l obtinē valeat
Alioquin nullū sit roboris n' el momēti.

Item Idem dñs n'r vt lit' b' celerius finis
iponeret & litigaciū parcat sup'ribz & expen
sis suoz p'decessoz cōstitutōibz & statutis in
heredo statuit & ordinavit qd in causis i Ro
mana cuna pendentibz & quas imposterū in ea

nisi per cōcessionē cōmissiōnis huiusmōi cōdu
siōni deroget expresse.

Item voluit & ordinauit qd si aliqui religio
si petāt aliquod bñficiū ad nutū irrevocabile
cū clausula qd ex ibe pro solo nuro. Abbati⁹
vel superioris nō possint amoueri littere quo ad
ipsam clausulā nullaten⁹ expediant nisi idem
domin⁹ noster ponat signanter qd non possint
amoueri vel ad prem clausulā ipaz cōcedat.

Item si cōmittat alicui beneficii rñsignacōis
rēpēcō ponat clausula Attēte quoq; pñt ea⁹
et cerera. Et si ex causa pmutacōis rñsignacōe⁹
fiant ponat clausula qd neutri pmutantiū ius
acq̄rat nisi quilibet ipoz ius habuerit in bene
ficio p ipm rñsignato.

Item voluit qd si petāt supleri defect⁹ i ge
nere nullaten⁹ littera desup cōcedat nisi in pe
titiōne super huiusmōi defect⁹ exp̄mant vel p
fiat ut petiti supplicatio signata fuerit.

Item voluit qd sup quouis eccliaſtico bñ
ficio de iure patronat⁹ laicoz nō exp̄diantur
littere nisi ponat exp̄sse qd tale beneficiū tanto
tēpore vacauit qd eius collatiō est ad sedem:
apostolicā legitime deuoluta vel ad id patro
nozū accedat assensus & si per ipm iuri patro
nat⁹ huiusmōi derogari cōtigerit si ius h⁹ mōi
ad aliquē regem ducem marchionē vel alium

principem ptineat & de hoc i litteris puihois
vel madati de puidedo de dco beneficio men
to facta non fuerit no censeat iuri huius modi
fore quolibet derogatum.

Item voluit qd nulli seculari de regulari &
religioso de seculari beneficijs comēda det nisi
in signatura sup peticoe comēde h? modi de
comēda ipsa metio fiat.

Item qd sup quibuscuq; reformationibns
signatis sup impetracoibz quozcuq; bnificio
rum uacacu uel certomō uacaturoru in quibz
petit qd littere sub pma data expediri possit
si ex huiusmōi expeditione sub tali data cuiq;
videat fieri posse p iudiciū lre sup ipsa pma da
ta nullaten? expediāt nisi rformacoēs huius
mōi per vba fiat & sub pma data sigte fuerit

Item voluit & ordinauit qd sup resignatioe
cuiuscūq; beneficij eccliaſtici seu cessione iuris
in eo que in maioribus suis vel in Cancellaria
apostolica fieri contiguit apostolice lre nullaten?
expediant nisi resignans ul' cedēs si pns
in Ro. Curia fuerit personalit. Alioqni per
procuratorē suū ad hoc ab eo specialiter con
stitutū expedicoi huiusmōi in eadem Cancell
aria expsse cōsenserit & iurauerit ut est moris
Nec littere rseruacois ul' assignacois etiā motu
ppo cuiusuis pensiois aie sup alic? beneficij

fructibus expediri possint nisi de consensu illius
qui dictam pensionem persolvere tunc habebit.

Item quod non debent littere super beneficiis vacan-
tibus per ingressum religionis nisi ille processerit da-
tam desuper petitionis.

Item voluit quod si petatur aliquod beneficium va-
cans per modum in Cancellaria apostolica exprime-
dum talis impetratio non valeat nec littere de
super expediantur.

Item voluit statuit & ordinavit quod quocumque
cumque per signaturam suam vel de eius mandato factam
super expediendis aliquibus cum abiectioe propri-
etatis vel dignitatis cuiusvis iudex detur lre de
super expediantur cum expressione quod idem iudex exe-
cutionem huiusmodi faciat per seipsum.

Item voluit quod in litteris dispensationum super
aliquo gradu consanguinitatis vel affinitatis aut
alias prohibito ponatur clausula si mulier rapta
non fuerit & si scienter ponatur clausula addita
in quatermo.

Item voluit quod in dispensationibus super defectu
natalium quod possint succedere in bonis temporalibus
ponatur clausula quod non preiudicet illis ad quos
successio bonorum ab intestato pertinet debeat.

Item quod per quamcumque signaturam in qua gratia
nullatenus dispensatio veniat nisi dicta gratia
totaliter effectu dispensationis huiusmodi decernatur

vel alias nihil cōferret aut oparet. Et sic sup
defectu etatis fit dispensacō huiōi de duobus
dum taxat ānis dari valeat habita p̄us per
testes idoneos vel alias in formatione quo ad
hoc de idoneitate p̄sone cui dicta dispensatio
concedit.

Item voluit q̄ sup̄ defectū nataliū dētur
graduatis seu de magnis nobilibus geitis per
simplicem signaturā q̄tuor eciā si Canonizat?
et p̄benda Cathedraliū seu Collegiatay eccles
fiay & p̄ fiat ut petiū vltra hoc dignitates eciā
maiores & p̄ncipales. Alijs vero per fiat tria
Et p̄ fiat ut petiū q̄tuor si petant dūmō Ca
nomizat? & p̄bende. Cathedraliū eccl'iaz vel
dignitates non existāt.

Item voluit q̄ sup̄ obtinēdis incōpabili
bus bñficijs i Theologia magistris & in iure
Canonico ul' Ciuili doctoribz & in illis cum
rigore examis ac eadē Theologia licēciatis
ā formatis Baccalarijs ac magnis nobilibus
p̄ fiat Quiquēmū & addito ut petiū quo ad
nixerit ad duo incompatibilia Alijs vero per
fiat Biēnium Et addito ut petiū Triēnū ad
duo dūmō nō sit due dignitates maiores p̄
pōtificales seu p̄ncipales. aut due parrochia
les eccl'ie ul' cōs mixti cū potestate p̄mutādi
si petatur.

Item voluit & ordinavit qd per quocumq; sig-
naturā demceps faciendā nulli cuius dignita-
tes status gō? ul' cōdiciois fuerit det' dispen-
sacio qd duas ecclesias parrochiales ul' dignita-
tes maiores post pontificales i Cathedralibus
seu pncipales in collegatis ecclesijs ul' vnā cū
reliqua earū insil' retinē ualeat nisi eccl'ie par-
rochiales adeo cōtingē & inuicē p̄p̄inque sit
qd ipsis p vnū comode desuiri possit illarū q;
fruct? & insil' ul' xxiiij florenos auri de Ca-
mera scōm cōmune extiationē n̄ ualeāt annati
et de hoc in lris dispēsacōnū huiusmōi exp̄ssa
mēto fiat xl nisi sup obtinēdis duabo ex h?
mōi dignitatibus seu parrochialibus eccl'ijs insil'
nobilibus Magistris uel Baccalaris formatis i
Theologia ā doctoribus seu licēciatis i altero
iuriū p uerba dispēsacōnū de sp̄ali sufficiēs sig-
tura habeat & sup ipsis parrochialibus eccl'ijs
in huiusmōi signatura de parrochialibus si mē-
tio fiat Alioqui si p̄r p̄occupacōnē uel alias
littere sup tali dispēsacōne cōfecte ip̄riāt Ille
nulli? sint roboris ul' mōmēti Et fil'r in dispē-
sationū ad icōpatibilia p̄rogacōibus obfuet.

Item cū cōcessiones sup ḡn̄is dispēsacōnū
quarūcūq; quibusuis p ipm dñm n̄m cessar
uel cōcedēdaz p̄r regulas Cancellarie aplice
sint p̄uide limitate licet aliquādo ip̄t̄icōibus

super huiusmodi concessioibus oblati multa sint
petita ne quis preterea talium concessionum id dispense
satis teneat aut facere presumat ad quod extentiones
huiusmodi se non extendunt. Voluit idem dominus
noster quod nulla talis dispensacio cuius suffraganeus
antequam super ea apostolice littere sint confectae.

Item voluit quod petentibus secum dispensati ut
ratione beneficiorum non teneant se facere promoveri in
Romana curia vel in studio per fiat septennium
Alias vero deest quinquennium dummodo infra annum
a tempore date dispensationis huiusmodi ad subdiaconatus
ordinem sint promoti.

Item de fructibus in absentia percipiendis deest
in Romana curia vel studio residendo per quantumque si
naturam septennium et alibi quinquennium quod deest
festa per Cancellariam dari solita.

Item quod in litteris indulgentiarum solum debent festa
per Cancellariam dari solita. Et quod duret perpetuo.

Item voluit quod in litteris indulgentiarum ponatur
clausula quod si ecclesie seu capelle vel alias aliqua
indulgentia fuerit per ipsum concessa de qua mihi
specialiter merito facta non est huiusmodi littere sint nulle.

Item voluit quod littere non expediantur super indulgentiis
administer nisi specificet.

Item voluit quod proficiat si ecclesia cathedralis
vel insignis collegiata aut solenne monasterium
fuerit. Tres alioquin duo anni et totius quadragesime.

Et per fiat ut petit Cathedrali Collegiate &
monasterio Quatuor. alijs Tres annis dentur
Pro singulis vero diebo octauarū Cētū dies
apponant Et pro capella pfiat vn? Et per
fiat ut petit duo anni cōcedant.

Item voluit & ordinauit qd in g'tijs bñficia
libus de vacantibus aut certo mō vacaturis fa
ctis qbuslibet si pl'a petant bñficia unū cui?
cū qd anni valoris p simplicem figurā. Et ad
dito vt petit duo aut tria & nō ulf petita be
neficia veniāt dūmō etiā illoꝝ fruct? & c vlt
sexagita iporatis vel centū librarū. Turonēn
paruoꝝ omni extiacōe sūt tantū dē in alia mo
neta nō valeāt annuatim.

Item qd in gracijs q's psonis quis de bñe
ficijs vacātibz seu cōto mō vacaturis fieri cōti
gerit illoꝝ quozūcūqz beneficiōꝝ que dicte per
sone tūc obtinuerūt seu de q'bo fuerit es pui
sum vel cessū ā mādatū puidēi vlt? ānnus p
Marchas argenti aut Sterlingoꝝ uel librarū
Turonēniū pānoꝝ seu florenoz aut ducatoꝝ
vlt vnciarū auri seu alteri? monete valor secū
dū cōmunē extimacionē exprimatuz nisi motu
p'o gracie hui? modi fiāt. Vlt p'sone predicte
beneficia que tūc obtinuerūt Aut i quibus vlt
ad queus eis cōpetent Juxta ipsaz oblacōes
vlt alias dimittē teneāt Alio quin p'fate g'cie

17
sint nulle Et idem seruetur in expectatinis de
beneficijs obrentis et in quibus seu ad que Im-
petrati ius competit et illorū valoris

Utem voluit et ordinauit qd qñ pñdet seu
mandat pñderi alicui de beneficio ecclesiastico
vacan- tūc dāi potuerūt clausule si petāt ecclā
si illud quomōdō &c seu p cōstitutōez exēdibil
vacz aut spēalitē reseruatū int alio^s litigiosū
sit et eius collacō deuoluta fuerit Et si p col-
litigante v^l surrogationē aut si neutri v^l si
nulli &c petente sit tunc specificē his expmā^t
Nec def aliqua generalis reseruatō dispositiue
misi desup in cōcessione specialis et expressa ac
pure et nō sub cōditione mentio fiat et tūc reli-
que reseruatōes imbi cōtente vian^t Si vero
tpe expeditōis ipe s^rax generalis rēuacō hui⁹
mōi p bari nō possit alias ā nisi in nouis pñi s^r
omno ā p colligātibz si neutri v^l si n^l &c
sit exp^l sū quod ab aliq^o assentit illū cui⁹ bñ-
ficiū cōcedit **C**ollectorē Succollectorem Ab-
breniatorē v^l familiarē &c fuisse clausula po-
nat Ecclā si dictū beneficiū ex eo q^o talis Col-
lector l Succollector Abbreniator v^l famili-
aris &c fuit dispositiōi ap^lice generalitē reser-
uatū existat dūmō i eo nō sit alicui specialitē
ius quesitū In rliquis vero nulla clausula def
vnde reseruatō generalitē elici possit nisi desup

signaturā p̄ duplex fiat signata sit Aut p̄
seruacōnez v̄l alias specialiter habeat

Item voluit q̄ sup̄ beneficijs ecclesiasticis
de cōditatibz illorū videlicet an dignitates p̄so
nat̄ vel officia sint eisq̄ cura Immineat am
maz et ad illa cōsueuerit qui p̄ electionē assū
m̄j mentio fiat alias ḡcie desup̄ facte sint nulle
Et si q̄litates h̄mōi affirmatiue seu conditio
nalit̄ non exp̄māt negatiua desup̄ exp̄sio fiat
in b̄nificijs que tales q̄litates v̄l ex eis aliq̄s
cōsueuerūt habere

Item si reseruet̄ b̄nificiū p̄ cōtractū m̄monij
nō dēt̄ alij mōi vacacionū de futuro Nec cen
seat̄ b̄nificiū r̄seruatū specialit̄ v̄l affectū m̄fi
seq̄t̄ m̄monij Sed in b̄nificijs p̄ p̄motionem
v̄l asssecutionem vacaturis ponat̄ clausula cū
b̄nificia h̄mōi p̄missio vel alio quouis mō dēt̄
p̄terq̄ p̄ obitū obrinetis vacare cōtigerit etiā
si vacent

Item voluit q̄ petat̄ aliquē in religiosum
recipi ac sibi de quouis ecclesiastico b̄nificio p̄
nideri p̄ simplicē signaturā fiat recepō h̄mōi
dūt̄ axat̄ adiecto si petēs sit idoneus v̄l aliud
canonicū nō obstat̄ Et exp̄māt̄ si cert̄ nu
mer̄ regulariū sit ibidē cui etiā deroget̄ nisi ex
p̄resse cōcedat̄ Et si numer̄ ip̄e n̄ existat po
natur̄ dūmō locus receptionis huiusmōi in j̄m̄

propterea non grauetur.

Item si regularis petat sibi de beneficio ab aliquo Monasterio vel alio regulari loco dependente, tibi prouideri & appareat ex huiusmodi petitione quod alteri Monasterio vel loci religiosi sit licet ibi translacio non petat nihilominus illa veniat.

Item quod in litteris super beneficiis per constitutiones execrabiles vacantibus ponatur clausula si est ita. Similiter de quibuscumque narratis informacionibus facti requirentibus.

Item petenti sibi prouideri de vacaturo dente littere de vacante. Et e converso prout expedient impetranti.

Item voluit & ordinavit quod mandata apostolica super fructibus sequestrandis & remissionibus ad partes per meritis causarum recipiendis sine singulares sua coes fuerint. Necnon super exequendis serentibus. In Romanorum Curia latis sub bulla expediantur alias nulle sint.

Item de potestate vicecancellarii & Cancellarii apostolicam regentis. Primo quod possit committere absoluciones illorum qui ignoranter in supplicacionibus vel litteris aliquis scriberet corrigeret vel deleteret.

Item quod possit corrigere nomina & cognomina personarum & beneficiorum dum tamen de corpore constat.

Item quod possit omnes causas beneficiales etiam non deuolutas committere in Curia cum potestate

citandi ad partes.

Item q̄ p̄cessus auctoritate ap̄lica de cre-
tus agguare possit cū in ocaōe brachij secula-
ris & sentēcias execuōe demādari facē. In in-
trusos & intrudēbos p̄ liās ap̄licas de sup̄ cōfi-
ciendās & non alias.

Item q̄ possit cōcedē quibusuis p̄tētibz
cōseruatorias ad triēmū in forma.

Item quibuslibet nobilibz p̄sois p̄tētibz
indultū de celebrādo & celebrari faciendo ante
diem & in locis int̄dictis & p̄ triēmū recōcilia-
ri faciēdo eccl̄ias & cimiteria polluta in forma.

Item p̄thonatar. & liāz ap̄licaz. Scripto-
ribz & de q̄bz iuxta illorū sufficienciā & idonei-
tatē sibi videt̄ abbz cuiatoribz sua officia. In
Ro. Cn. p̄ tpe exercētibz indultū de p̄cipien-
dis in absentia suorū beneficorū fructibz etiā si
alias eis tale indultū quis auctoritate p̄cessū
fuerit.

Item dominis fr̄az & locorū. Necnō abbati
et p̄ p̄ores gub̄nari solitorū Monast̄iorū p̄ori-
bus. Sup̄ioribz. Prelatis ac magnorū p̄ncipē
cōsiliarijs altare portabile in forma.

Item q̄ possit recipere & admittē resignacō-
nes b̄nificorū eccl̄asticorū quozlibz etiā gene-
ralit̄. v̄l specialit̄ reseruatorū simpliciter n̄l ex
causa p̄mutacōis & de sup̄ supplicationes p̄r

coed su signate p lris apl'icis inde cōficiendis
vt mox est.

Item qd possit figre supplicacōes duoz re
fretarioz maibo signatas de nouis puifioibo
Si neutri & surrogacōibo p collitigātibz in
quibo nō det clausula generalem reseruacōnez
importans.

Item qd possit figre supplicacōes eciā duoz
refretarioz maibo figras de beneficijs eccl'ia
ficis va cātibo secularibz & regularibz dispo
ficiomi apl'ice generalit non reseruatit quoz e?
libz valor centū florenoz auri de Camera ul
rottis libz ay Turonē. paruo. seu tātūd i alia
moneta scdm cōez estimacōz nō excedant.

Item qd possit signare supplicatioēs vni?
refretarii manu signatas sup defectu nataliū
ad omīs sacros ordines & ad duo bñficia eccle
siastica cū cura ul sine cura seinicem eciā si ca
nomicat? & ptenda ul officia collegatar eccle
siay fuerūt.

Item qd in gr̄ijs expectatiuis cōcedere possit
ad obtinēdas dignitates psonat? administra
tiones ul officia curata etatis defectū patienti
bus qui vicefimū sue etatis anū pegerit & de
quibo sibi qd alias ad hoc idonei sunt fides fa
cta fuerit qd huimōi eoz gēie ad ipa beneficia:
dignitates psonat? administrationes ac officia

valeat suūq; sortiāt effectū. Et q; illaz vigo
re quā pmū ad etatē legitimā puenerint huius
modi bñficia dignitates psonat? administracō
nes n̄ officia acceptaē & de illis sibi puideri
facē ac ea rēpe & retinē valeāt.

Item q; in expectatiuis p nobilib; n̄ gra
duatis salte viginti ānos hñtib; & ad obtinē
da bñficia dignitates psonat? administracōes
vel officia cū cura defectū etatis paciētib; et ad
dispensatiōnū supplicacōes signare possit de
duob; annis.

Item q; i expectatiuis et de bñficijs genera
liter n̄ spēalit nō reſuatis impetracōnū qua
rūlibet reformacōes de nō obstācijs & dispēsa
tiōib; obmissis ac bñficiōz valorib; & qua
litatib; nataliū defectib; signare possit.

Item q; sufficiētib; & idoneis & de q; q; q;
tales sint ei facta fides extiterit i expectatiuis
signare possit ad maiores eccliaz pbandas in
quib; iuxta illaz statuta & consuetudines de
miorib; ad maiores ḡda tim fiē debet assens?

Item q; possit ad ordies suscipiēdos arta
tis progare t̄m̄ios de dictis suscipiēdis ordi
bus vsq; ad p̄xia tunc a iure statuta t̄pa in
quib; sic artati successiue ad ipos ordines p̄
moneāt.

Letē et publicate fuerit sup̄scripte Regle

Rome in Cancellaria apostolica die Martis
xxv mensis Augusti Anno domini M. lxxj
predictione quarta Pontificatus S. D. N. D.
Sixti Pape quarti Anno primo S. de puteo
Et in audientia Contradictarum die Mercurij
secunda Octobris Anno pontificatus vespere
Or. de vrsinis locum tenent. :

REGVLE EXPEC
TATTVARVM:

Ranctissim⁹ i xpo pater & dñs n̄r do
minus Sixt⁹ diuina puidēcia papa
quart⁹ cupiēs pauperib⁹ et alijs secu
larib⁹ & regularib⁹ clericis in ḡciarū decessiōib⁹
liberalē exhibere p̄decessorū suorū vestigijs imbe
rendo p̄ earū ḡciarū ordine dirigēdo iustituit
et fecit d̄strucōes & regulas subsequētes.

In d̄mis voluit idem dñs n̄r q̄ p paup̄ib⁹
clericis b̄nificiādis dent̄ usq̄ ad annū & non ul̄
littere i ea forma sc̄dm quā p̄ eis tēpore fe· re·
Marrini pape· v· scribi consuevit videlicet ad
vnū collatorē saluo q̄ si ad collacōnez decani
& capitul⁹ vel abbati⁹ et cōuent⁹ ā abbatisse
et cōuet⁹ iextrauerit detur clausula d̄m̄ter vel
diu· si vbi āriq̄t⁹ dūtaxat d̄bat̄ cōiter et ip̄i
iuxta eorū sufficiēciā locent̄ p̄ tria bene ul̄ duo
bene & vnū d̄perēt̄ ul̄ duo bene et vnū debili
ter aut duo d̄perēt̄ in lectura & cōstrucōe &
vnū male i c̄atu p̄ totā v̄eo hisp̄aniā et gesto
nam b̄n̄tib⁹ b̄n̄ leḡt̄ d̄perēt̄ d̄struit̄ nihil c̄a
tat̄ ul̄ b̄n̄tib⁹ ad m̄i⁹ tria d̄perēt̄ det̄ ad b̄n̄
ficiū cū cura· Sed b̄n̄tib⁹ duo d̄perēt̄ etiā si
vnū sit in c̄atu det̄ ad b̄n̄ficiū sine cura·

Item idē dñs n̄r paup̄ib⁹ clericis puidē cu
piēs voluit statuit & ordinauit q̄ om̄s & sigli

q̄ suas in forma sc̄dm quā p̄ paup̄ibz clericis
b̄nificiādis scribi c̄suevit de b̄nificijs eccl̄iasticis
vacantibus v̄l vacaturis l̄ras obtinuerint in
q̄por̄ assuecōne b̄nificior̄ q̄ sine cura & nō cano-
nicatus & p̄tende v̄l p̄sonat? fuerint singulis
alijs ibidē b̄nificia eccl̄iastica q̄cūq; etiā maio-
ri data p̄ apostolicas l̄ras expectātibz Et tūc
b̄nificia quor̄ fruct? &c v̄l .x. florenoz auri
sc̄dm cōmūez extracōz annuati non valeāt obti-
nentibz oīno p̄ferant.

Item q̄ oīs & singl̄i obtinentes b̄nificia
xxiij libraz v̄l similis monete cōmūi extrima-
tioni valorē ānu & etiā nō h̄ntes possessionē
b̄nificior̄ i q̄bz se ius habere asserūt n̄l sup̄ q̄bz
litigāt cuiuscūq; valoris ānu quē n̄ teneant
exp̄mē possint i cōmūi forma paup̄oz l̄ras impe-
trare. Ita q̄ p̄ assuecōnē alter? alia dimitte
teneatur.

Item q̄ idē paupes cl̄ici si gradnati sit
possint h̄re dnas l̄ras i forma taxē sp̄eal.

Item q̄ idē paupes ext̄ suā p̄viciā locari
possint si ibidē p̄ sex ānos moram traxerint v̄l
etiā in alijs diocesibz vbi suā p̄peruā elegerint
in āsionez & q̄ caueat in l̄ris q̄ p̄ p̄curatores
acceptae & sibi p̄uidē facē possint

Item illis q̄ tāto tpe i Romana curia stete-
runt q̄ ibidē de laudabili vita & honesta eorū

conuersatione ostare potest dicitur Executores in
curia alioquin extra curiam cum clausula quod si non
quoniam duo aut unus eorum &c

Item voluit quod pro fiat ut petit dicitur due colla-
ciones &c Et cum clausula si petat etiam ratione
dignitatum personatum administrationum & officio-
rum quibus obtinetur & in partibus italie totis bene-
ficia etiam si alter eorum canonicatus & prebenda
ecclesia Cathedralis fuerit & in partibus unum duntaxat
beneficium quodque canonicatus & prebende cum
presumptionibus presumptualibus portionibus oblegiis
additamentis firculis & supplementis unum cano-
nicus cedens vel decedens Quorum quibus presu-
mptionum &c Si per magistris licenciatis Baccala-
riis formatis in theologia a doctoribus vel cum
rigore examinis licenciatis in iure canonico vel ci-
uili seu magistris nobilibus sexaginta & si per alios
gentie huiusmodi fuerint triginta librarum Turonen-
sum puorum vel tantum in alia moneta fructus &c
secundum omnem extrinsecorum valore annuum non excedant
ac etiam canonicatus & prebenda necnon dignitas
personatus &c cathedralis seu collegiate ecclesie
per vno beneficio computentur

Item quod loco verborum cum presumptionibus &c non
ponantur verba & presumptionia

Item quod per religiosis sine super expectatis gra-
tias non expediantur in particularibus & extra rotulum

signatura desup suffraget.

Item in ptibz vltra montanis extra **Datiã**
Speciã **Noruegiã** **Scociã** & **Uermã** nll mli
mgris licēciatis **Baccalarijs** formatis i theo
logia a doctoribz seu cū rigore examis licēcia
tis i iure canonico vlt̄ civili a i artibz qui post
suoz i illis ḡduū susceptione p̄ biennū rexerint
seu studuerit vel i medicina mgris a q̄ per sex
ānos studuerit i altero ex iure h̄nimōi baccala
rijs nll aplice sedis officialibz & nobilibz ac
8 militai genē p̄ creatis nepotibz & s̄āguine
is sancte **Romãe** ecclie **Cardialū** det̄ p̄ expe
ctatūas ad canonicatū & p̄bēda^s dignitates
et cetera cathedraliū eccliaz nll desup a p̄fato
dño nro p̄ r̄formacōz nll alias habuerit signa
tura fr̄ealem.

Item Magistris licēciatis **Baccalarijs** for
matis i theologia doctoribz i iure canonico nll
civile & magis nobilibz i canonicos alic^q ec
clesie creati seu ad vnā dūt̄axat collacōz expe
ctatūā ḡciā sibi cecedi petētibz det̄ ad vnū be
neficiū cuiuscūq; taxe.

Item magistris i medicina & i iure canonico
vel civili licēciatis i ptibz ad taxacōnē decime
ad medietatē r̄ductis si cū cura **Octuagita** et
si sine cura **Hexagita** **¶** i alijs non reductis
Si cū cura **Centū** & viginti **Si** v̄ro sine cura

Octuaginta librarum turonenſium paruorum ſecundū
taxationem decime.

Item baccalarijſ in theologia nō formatiſ
Magiſtris in artiſ ac in jure canoico nē civili
Baccalarijſ & in medicina licēciatiſ in p̄tibz re-
ductiſ Si cum cura Sexaginta & ſine cura
Quadrageſima ac in nō reductiſ Si cū cura cē-
tū & ſine cura Septuaginta librarum turonenſiū
puorum ſc̄dm taxacōez decime

Item ſeculariſ nō ḡduatiſ in p̄tibz reductiſ
Si cū cura Quadrageſima & ſi ſine cura trigin-
ta ac in alijs nō reductiſ Si cū cura ſexaginta
& ſi ſine cura quādrageſima librarum turonenſiū puorum
ſc̄dm taxacōez decime

Item regulariſ nō ḡduatiſ in p̄tibz r̄ductiſ
Sexaginta & in non r̄ductiſ Octuaginta libra-
rū turonenſiū puorum ſc̄dm taxacōez decime.

Item in aliamania cū argēti n̄ nō in āglia Sco-
cia Thermia cū Sterlingorum marchis det ſecula-
riſ nō ḡduatiſ Si cū cura viginti quique et ſi
ſine cura decē et octo Necnō regulariſ Trigin-
ta marcharum ſc̄dm taxacōez decime.

Item in italia ſi cū cura Sexaginta & ſi ſine
cura Quadrageſima florenorum auri ſecundū taxa-
tionem decime.

Item in forma pauperum in p̄tibz Gallicaniſ
reductiſ Si cū cura triginta et ſi ſi cura viginti

quique in non redemptis vero Si cum cura quinquaginta
et si sine cura Triginta in hispania aut et aro-
goma Si cum cura Quadraginta & si sine cura
viginti quique librarum turonesium puorum in alama-
ma si cum cura viginti & si sine cura Quindecim
marcharum argenti in Anglia vero Scotia et Hi-
bernia si cum cura triginta & si sine cura viginti
marcharum Sterligorum secundum taxationem decime :

Item quod in privilegiis statutis seu consuetudinibus
de optando vel assequendo maiores aut alias
prebendas vel obtinendas per illos qui canonici
cathedralium ecclesiarum aut in eis beneficiati non fue-
rint prebendis prebendis libere percipiendis seu sim-
plicibus beneficiis ac non recipiendis illegitimis
et dum taxat quod uatis nullatenus deroget nisi se-
orsum sufficientes figura desuper habeat :

Item quod magistri licenciatii baccalarii for-
mati in theologia necnon doctores seu cum rigore
examis licenciatii in iure canonico vel civili reliquis
etiam sub pari vel maiori data expectantibus in asse-
cutione parrochialium ecclesiarum communium que secundum
formam publicam attendat estimationem duo milia
communicantium omnino preferant :

Item quod in priuilegiis vel motuibus dignitates li-
cer maiores vel principales non sint ratione quarum
eas obtinentes per tempus Capitulum prebende & singula
rum personarum ibidem exercere curam aiarum habuerit

per alios q̄p magistros licēciatōs seu baccala-
rios formatos in theologia aut doctores seu
licēciatos in iure canonico n̄p civili ā medicina
n̄p i ātibz qui p̄ suoz i eis ḡonū suscepōez p
trienmū rexerit n̄p studuerit mḡros ā aposto-
lice sedis officiales vigore seu p̄rextu litteraz
sup expectatiuis ḡcijs acceptari nō possint.

Item doctores in iure canonico n̄p civili ac
in theologia n̄p medicina & q̄ p aliquos ānos
rexerit ac legerit in ātibz mḡri Nemo i aliquo
ex iure n̄p theologia huiusmōi cū rigōe ex am̄s
licēciati ac baccalanj in ipsa theologia nō ex-
aminent.

Item hospitalia dom̄? lep̄sōz aliq̄ pia lo-
ca necnon laicis as̄figri solita Et claus̄lia of-
ficia sub expectatiuis ḡcijs n̄p m̄pē comp̄hēdāt

Item null̄ expectatiuā ḡciā ext̄ suā nacōez
impetret nisi ydeoma q̄s om̄iter bonies loquā-
tur i b̄is in rellgat & intelligibiliter loqui sciat
Alioq̄n ḡcia huiusmōi sit nulla

Item null̄ rigōe ḡcie expectatiue n̄p sua li-
dācōis ei litteris vsup nō defectis aliq̄ b̄n̄fici-
um acceptae valeat & alia acceptio huiusmōi
nulli sit roboris n̄p momēti

Item voluit statuit & ordinat̄ q̄ null̄ d̄na-
to ḡcijs expectatiuis seu speciali b̄o ifuat̄ s̄ ā
expectatiua & speali reseruaōe simul etiam si

ābe v^t altera eoz motu p^o seu alias quōdo
libz cōesse fuerit nisi vna illaz tpe date cōessi
omis alterius dūpta extiterit vti possit S^z si
tales due g^oie altera nō dūpta sibi cōesse fue
rint & expeditis sup v^t q^o illaz lris apl^ois i
expedicoe lraz q^o postremo expediti fecerit mē
tio de p^oma facta nō fuerit ul^o n̄ elegerit seu mē
tem suā sup hoc q^o g^oiaz hūmōi vti voluerit in
p^oesidēcia Cancellarie apl^oice etiā corā ip^osi^o
Cancellarie Notario nō declarauit effectu ca
reat v^triusq^o g^oiaz earūdem.

U^o t^o q^o null^o vigore cuiuscūq^o g^oie expecta
tione p^o ipm domnū nostrū sibi de canonicatu cū
rebuacoē p^obende ac dignitatis p^osonat^o ad mi
stracois ul^o officij necnon p^osumomoz p^osumo^o
aliū portioū & simpliciu^o beneficiorū s^o q^ocūq^o
v^olōz forma cōcedēde aliq^o b^onicōz b^onficiū ac
ceptare ul^o de illo sibi p^ouidē facē possit decer
nens irritū & inane.

U^o t^o statuit & ordianit q^o null^o vigo^oē cui^o
nis g^oie expectatine quodecūq^o b^onficiū ecclesia
sticū dispositōi apl^oice generalit^o r^oseruatū ul^o
ex generali apl^oica r^oseruacōne affectū etiā si ali
as sub hui^o mōi g^oia cōphēdi vidēret accepta
re & de illo sibi p^ouidē facē possit sine debeat
decernens irritū & inane quicquid sec^o d^oigerit
atemptari

Crem voluit et ordinavit qd qcuq; vigore
gracia expectantur acceptaverint qcuq; bñfi
cia ecclesiastica scilicet parva ul' regularia cu' cura vel
sine cura eciam si canonicat' & p'bede ac digni
tates p'soat' vel officia administracões fuerit te
neant & debeant infra un' mēsis spaciu a tēpo
huiusmōi acceptacōis computas de huiusmōi bñ
ficijs p' eos vt p'fer' acceptatis sibi p' suos exe
cutores & subexecutores facere p'videri alioquin
lapso dicto mēse huiusmōi acceptacōes p' eos fa
cte & qcuq; inde secuta quo ad numer' & q'li
tate bñficiorū q' acceptacōes decernerēt & decernē
possent eo ipso sint cassa & irrita nulli' q' robo
ris & momenti Et q' infra tres mēses a die p'vifi
onis huiusmōi ex tūc immediate sequētes tene
ant huiusmōi acceptacōnes i loco bñficij publi
care alias grācia & acceptacō ac p'visio huiusmōi
sint nulle Necnon a tpe publicacōnū earū ac
ceptacōes p'visiones & publicacōnes huiusmodi
ipsoz possessoribz bñficiorū sequi tūc Alioquin
a die quo intrusi fuerit infra un' mēsem intimari facere
ul' sup' iure sig' in dictis bñficijs cōpetere puta
verit iudicialit' experiri debeant & teneant Alio
qui si postmodū ipis ibidictis bñficijs ius cōpe
tuisse cōsiterit grācie quo ad numer' & q'litatem
beneficiorū huiusmōi nō acceptacōes et p'visiones
et promissiones predicte nulli' sint roboris vel

momenti p̄ntes tamen in Romana curia pu-
blicas h̄mōi i audiēcia cōf dictaz p audi-
toris aꝛs ul tpe vocacōm & quocēs audiēcia
h̄mōi non tenet in Cācellaria apl̄ica coram
mibi p̄sidentibꝝ per illiꝝ notariū fieri facē possit
cui quibꝝ notario p tēpore rogato vt p̄thocol-
lum duo volendimi & instrumētū desup officiat
qua tuoz gꝛossi turonēsiū solnēt de quibꝝ me-
rito cōtētet nec aliquid vlt sub pena p̄dicōis
eius lumentoz officii notariatꝝ Camere apl̄i-
ce applicādoꝝ per tres menses quociens secus
fuerit petere aut recipere p̄sumant.

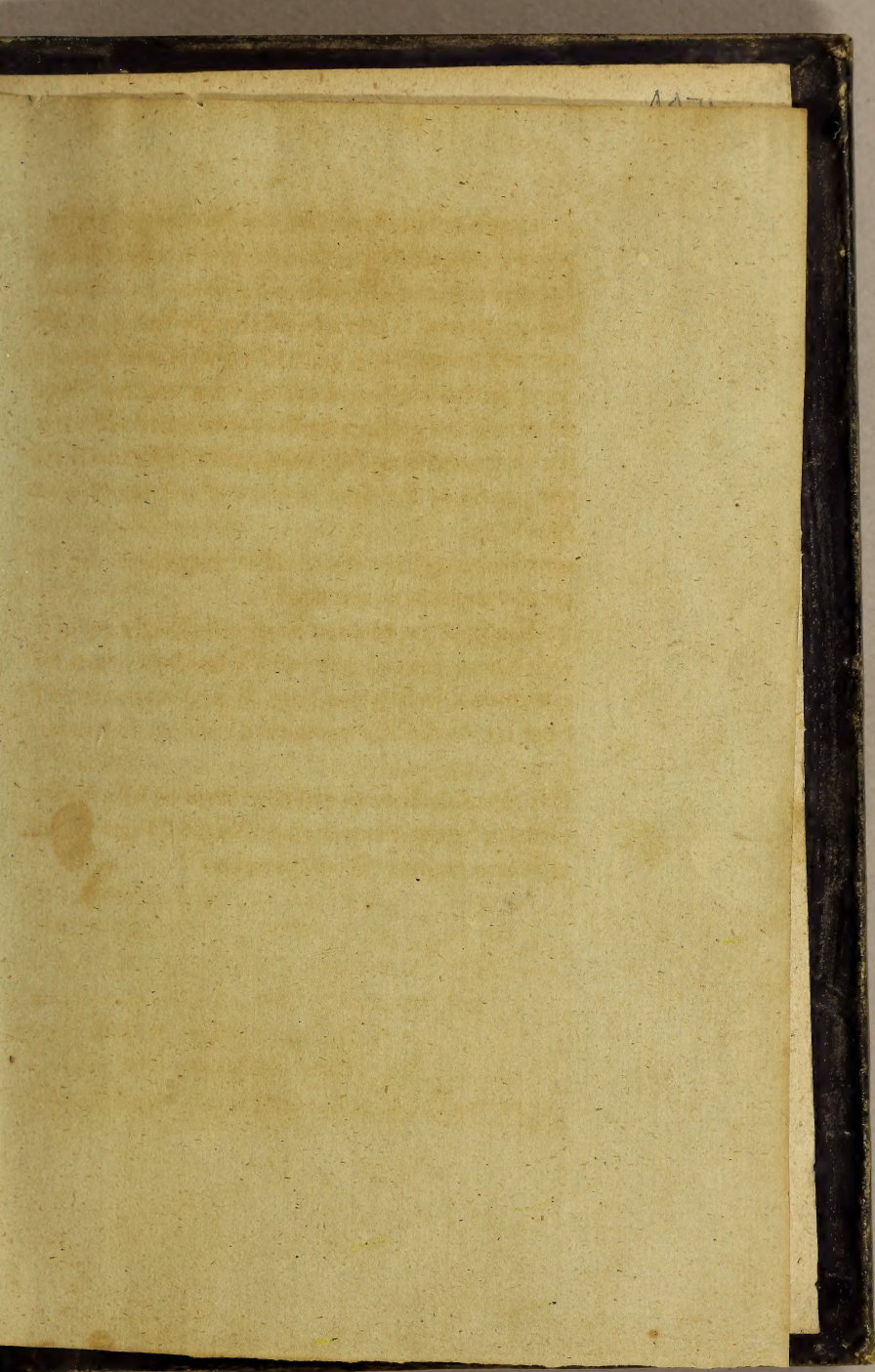
Ac decreuit Idem dñs n̄r si dictos acceptā-
tes in habendis p̄uisionibꝝ & faciendis publi-
cacōibꝝ huiꝝmōi deficere ul negligētes esse cō-
tigerit qꝫ locoz ordinarꝝ ad quos id alias per-
uenit p̄mde de dictis beneficijs post p̄fatos
menses disponē possint ac si ḡcie p̄dicte eiam
cum decretis irritatibꝝ nullatenꝝ emanassent:

Item vt p̄lati & alie persone eccl̄iastice ad
quos dignitatū alioꝝqꝫ b̄nificioꝝ collacō pro-
uision p̄sentacō elecō seu queuis alia disposicō
pertinet ab eodem domio nostro ḡras & fauo-
res reportasse dimoscāt ip̄e domiꝝ n̄r p̄lati et
personis p̄dictis de quibusuis dignitatibꝝ p̄so-
natibꝝ adm̄stracōibꝝ Officijs canonicatibꝝ &
p̄bendis Necnon alijs beneficijs eccl̄iasticis

cum cura et sine cura secularibus et regularibus
ad eorum collationem provisionem preteritionem electionem
seu quavis alia dispositione pertinentibus. que in
fra quinquemum a data die kalendas. Januarij ponti-
ficatus anno primo computandum in marci junij
Septembris & decembris mensibus vacare contige-
rit dummodo dispositioni apostolice generaliter reservata
seu ex generali apostolica reservatione affecta non fu-
erit ponde ac si a seculo apostolica vel eius legatis ex
spectative gratie aut super illis reservationes emanar-
ent libere disponendi concessit facultatem Ac de-
crevit irritum & inane &c.

Lectis & publicatis fuerunt supradicte regule.
Rome in cancellaria apostolica die iouis de-
cimanona mensis decembris Anno incarnationis
domini Millesimo quadringentesimo septuage-
simo primo indictione Quarta pontificatus p-
fati Sanctissimi in christo patris & domini nostri
domini Sixti divina providencia Pape Qua-
rti Anno primo. S. de puteo.

28627

June, 1940

Gift

Mrs. Jesse Whitehead

3

A471

C3636

